

SPIS TREŚCI

Od autora.....	9
----------------	---

Część pierwsza. ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. Metodologiczne problemy badań społecznych.....	12
1.1. Specyfika nauk społecznych.....	12
1.2. Przedmiot i cel badań społecznych.....	19
1.3. Filozoficzne podstawy badań społecznych.....	23
1.4. Moralne aspekty badań społecznych.....	30
1.4.1. Uwagi wstępne.....	30
1.4.2. Wpływ komercjalizacji nauki na postawy i zachowania badających.....	32
1.4.3. Propozycja „Dekalogu badacza rzeczywistości społecznej”.....	34
1.5. Typy badań.....	36
1.5.1. Badania typu poznawczego.....	38
1.5.2. Badania dla potrzeb praktyki.....	40
1.6. Proces badawczy.....	42
1.6.1. Strategia badań w naukach społecznych.....	42
1.6.2. Projektowanie procesu badawczego.....	43
1.6.3. Badania pilotażowe.....	44
1.7. Problem badawczy.....	46
1.7.1. Problem badawczy a problem społeczny.....	46
1.7.2. Postawy wobec problemów społecznych.....	51
1.7.3. Postawa naukowa wobec problemów społecznych.....	57
1.7.4. Typy i formy problemów badawczych.....	58
1.8. Hipotezy.....	59
1.8.1. Co to jest hipoteza?.....	59
1.8.2. Typy hipotez.....	60
1.8.3. Tworzenie hipotez.....	62
1.9. Wskaźniki i zmienne zjawisk społecznych.....	63
1.9.1. Proces kształtowania się pojęcia wskaźnika zjawisk społecznych.....	63
1.9.2. Pojęcie wskaźnika zjawisk społecznych.....	66
1.9.3. Zmienne w badaniach społecznych.....	70
1.9.4. Właściwości wskaźników społecznych.....	73
1.9.5. Funkcje spełniane przez wskaźniki.....	75
1.10. Metody badań.....	76
1.10.1. Potoczne i naukowe ujmowanie zjawisk społecznych.....	76
1.10.2. Pojęcie metody i jej związek z teorią.....	77
1.10.3. Typologia metod.....	83
1.10.4. Metody „mieszane”.....	88
1.10.5. Metody i techniki badań.....	93
1.11. Rygoryzm i anarchizm metodologiczny.....	95
1.11.1. Ukazanie problemu.....	95

1.11.2. Zasadny rygoryzm metodologiczny	
a osobiwe próby unaukowania nauk społecznych.....	96
1.11.3. Możliwości przezwyciężenia osobiwego rygoryzmu	
i anarchizmu metodologicznego.....	106

Część druga. PROCES BADAWCZY

2. Eksperyment w naukach społecznych.....	113
2.1. Pojmowanie eksperymentów w badaniach społecznych.....	113
2.2. Rodzaje eksperymentów stosowanych w naukach społecznych.....	117
2.2.1. Eksperyment projektowany w terenie.....	117
2.2.2. Eksperyment laboratoryjny.....	119
2.2.3. Eksperyment ex-post-facto.....	120
2.2.4. Eksperyment projekcyjny.....	122
2.2.5. Eksperymenty jednoczesne i sukcesywne.....	123
2.3. Wiarygodność badań opartych na eksperymentach.....	125
3. Metoda monograficzna.....	127
3.1. Uwagi dotyczące genezy metody monograficznej i jej rozwoju.....	127
3.2. Założenia metody monograficznej.....	135
3.3. Zalety i niedostatki badań monograficznych.....	136
4. Badania terenowe.....	145
4.1. Określenie badań terenowych.....	145
4.2. Typy badań terenowych.....	148
4.3. Przygotowanie badań terenowych.....	148
4.4. Zachowanie badającego w badaniach terenowych.....	152
5. Badania całościowe i reprezentacyjne.....	155
5.1. Określenie badań reprezentacyjnych i próbki reprezentacyjnej.....	155
5.2. Wielkość próbki reprezentacyjnej.....	157
5.3. Metody wyboru próbki reprezentacyjnej.....	158
5.3.1. Wybór według przekonań badającego.....	158
5.3.2. Wybór w oparciu o rachunek prawdopodobieństwa.....	160
5.4. Zastosowanie metody reprezentacyjnej.....	162
5.5. Kłopoty związane z doбором próbki reprezentacyjnej i jej zmianami.....	163
6. Obserwacja.....	165
6.1. Postrzeganie przypadkowe a obserwacja jako metoda badawcza.....	165
6.2. Rodzaje obserwacji.....	169
6.2.1. Obserwacja bezpośrednia i pośrednia.....	169
6.2.2. Obserwacja kontrolowana i niekontrolowana.....	170
6.2.3. Obserwacja jawna i ukryta.....	171
6.2.4. Próba systematyzacji.....	172
6. 3. Zalety obserwacji i trudności związane ze stosowaniem tej metody badań.....	173
7. Wywiad.....	176
7.1. Określenie wywiadu jako metody badań.....	176
7.2. Typy wywiadu.....	177
7.2.1. Wywiady ustne i pisemne.....	177
7.2.2. Wywiad skategoryzowany i nieskategoryzowany.....	177
7.2.3. Wywiad jawny i ukryty.....	178

7.2.4. Wywiady indywidualne i zbiorowe.....	179
7.2.5. Wywiad panelowy.....	181
7.2.6 Wywiad telefoniczny.....	182
7.3. Warunki określające poprawne przeprowadzenie wywiadu.....	183
7.4. Środki pomocnicze stosowane przy wywiadach.....	187
7.5. Zalety i wady wywiadu.....	188
8. Badania ankietowe.....	190
8.1. Charakterystyka badań ankietowych.....	190
8.2. Typy ankiet stosowanych w badaniach społecznych.....	193
8.3. Wymogi metodologiczne badań ankietowych.....	197
8.3.1. Zasady opracowania ankiety.....	197
8.3.1.1. Struktura ankiety.....	197
8.3.1.2. Forma i treść ankiety.....	198
8.3.1.3. Wygląd zewnętrzny ankiety.....	201
8.3.2. Uwagi na temat przydatności badań ankietowych.....	201
9. Badania oparte na dokumentach.....	203
9.1. Pojęcie dokumentu w badaniach faktów społecznych.....	203
9.2. Typy dokumentów pisemnych i zasady ich wykorzystywania.....	205
9.2.1. Dokumenty zebrane w sposób systematyczny.....	205
9.2.2. Dokumenty okolicznościowe.....	207
9.2.3. Tzw. metoda biograficzna.....	210
9.3. Problem wiarygodności danych zawartych w dokumentach.....	212
10. Socjometria.....	215
10.1. Założenia socjometrii i jej zastosowanie.....	215
10.2. Ilościowe analizy socjogramu.....	219
10.3. Uwagi o metodzie socjometrycznej.....	222
11. Badania sondażowe.....	224
11.1. Uwagi wstępne.....	224
11.2. Geneza badań sondażowych.....	225
11.3. Metody i techniki stosowane w badaniach sondażowych.....	228
12. Opracowanie zebranych materiałów badawczych.....	234
12.1. Przygotowanie danych do analizy ilościowej i jakościowej.....	234
12.1.1. Weryfikacja.....	234
12.1.2. Selekcja.....	235
12.1.3. Klasyfikacja.....	236
12.1.4. Kategoryzacja.....	237
12.1.5. Skalowanie.....	239
12.2. Analiza ilościowa.....	248
12.3. Analiza jakościowa.....	256
12.4. Uogólnienie dotychczasowych rozważań dotyczących analizy.....	264
12.5. Sprawozdanie z badań.....	267
13. Wyjaśnianie zjawisk społecznych.....	269
13.1. Określenie problemu.....	269
13.2. Rozwój poglądów na temat naukowego wyjaśniania.....	274
13.3. Typy wyjaśnień faktów społecznych.....	279

14. Metodologiczne aspekty zaufania i podejrzliwości.....	288
14. I. Podstawy zaufania i podejrzliwości.....	288
14. 2. Analiza uwarunkowań zaufania i podejrzliwości.....	294
Wybrana literatura.....	300